

=====
Ref. queixa núm. 060950
=====

Assumpte: retolació i senyalització de vies de comunicació de manera monolingüe.

Hble. Sr.,

Com vosté sap, vam rebre en esta institució un escrit signat pel Sr. (...), que va quedar registrat amb el número indicat més amunt.

Substancialment exposava els fets i les consideracions següents.

“Que ha visitat fa poc de temps el paratge conegut com font de Fosques, d’Eslida, localitat inclosa en el parc natural de la serra d’Espadà, on ha pogut comprovar que tota la retolació indicativa, els pannells informatius, etc. estan redactats exclusivament en castellà, de manera que s’hi discrimina l’altra llengua oficial de la Comunitat Valenciana, el valencià. I això, malgrat que Eslida és un municipi valencianoparlant, per la qual cosa considera que s’està incomplint la legislació vigent respecte de la cooficialitat lingüística instaurada a la Comunitat Valenciana per la Constitució, l’Estatut d’autonomia i la mateixa Llei d’ús i ensenyament del valencià.”

En considerar que la queixa reunia els requisits establits en els articles 12 i 17 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, del Síndic de Greuges, va ser admesa, i li’n vam donar trasllat de conformitat amb el que determina l’article 18.1 de la citada llei, a fi de contrastar les al·legacions formulades per la persona interessada i per demanar informació suficient sobre la realitat d’estos fets i de la resta de circumstàncies concurrents en este supòsit.

Com a resposta al nostre ofici, la Conselleria de Territori i Habitatge ens va traslladar la informació següent:

“D’acord amb la informació facilitada pel director conservador del Parc Natural de la Serra d’Espadà, indiquem que, en el terme municipal d’Eslida, dins del Parc Natural de la Serra d’Espadà hi ha una font denominada Font de Fosques, propietat de l’Ajuntament d’Eslida.

Aquesta font compta amb una sèrie de serveis i equipaments (papereres, contenidors, seients, etc.) i amb diferents cartells col·locats pel mateix ajuntament de la localitat.

Els equips encarregats del manteniment i conservació del Parc Natural de la Serra d’Espadà tenen, entre les seues moltes tasques, la neteja i el condicionament de les àrees d’ús públic de l’espai protegit (fons, àrees recreatives, zones de descans, miradors, etc.).

Per a conscienciar els usuaris de les dites zones d’ús públic, el personal del parc va instal·lar, en alguns dels punts més concorreguts, una sèrie de cartells amb les normes bàsiques de comportament.

Malgrat que aquests panells complixen la seua comesa, és cert que els dits cartells són monolingües, per la qual cosa, per a complir la legislació vigent respecte de la cooficialitat lingüística instaurada a la Comunitat Valenciana, s’encarregaran nous panells redactats també en valencià.”

La comunicació rebuda va ser posada de manifest a l’interessat amb l’objecte que formulara les al·legacions que considerara convenients, però no consta en esta institució l’entrada de cap escrit en el sentit indicat.

Una vegada concloua la tramitació ordinària de la queixa, la resollem amb les dades que consten en l’expedient, per la qual cosa li demane que considere els arguments que seguidament li exposem i que són el fonament de la resolució amb què concloem:

Segons l’article 7 de l’Estatut d’Autonomia de la Comunitat Valenciana “els dos idiomes oficials de la Comunitat Valenciana són el valencià i el castellà. Tothom té dret a conèixer-los i a usar-los”.

El mateix article estableix que la Generalitat haurà de garantir l’ús normal i oficial de les dues llengües i haurà d’adoptar les mesures necessàries per a assegurar-ne el coneixement.

Així mateix, disposa que s’atorgarà una protecció i un respecte especial a la recuperació del valencià.

La Llei 4/83 de 23 de novembre, d’ús i ensenyament del valencià desenvolupa el compromís irrenunciable de la Generalitat Valenciana de defensar el patrimoni cultural de la nostra Comunitat i de manera molt especial la recuperació del valencià, llengua històrica i pròpia del poble valencià del qual constituïx la senya d’identitat més peculiar.

Esta llei regula els criteris d’aplicació del valencià en l’Administració, els mitjans de comunicació i l’ensenyament. I determina quins àmbits de la Comunitat Valenciana són de predomini lingüístic valencià, entre els quals s’inclou el terme municipal d’Eslida.

Per la seua banda, el Decret 145/86, de 24 de novembre, del Consell de la Generalitat Valenciana, disposa en l’article 1r que caldrà retolar en valencià les

dependències i els serveis d'interés públic que depenguen de la Generalitat Valenciana.

El l'Ordre d'1 de desembre de 1993 de la Conselleria d'Educació i Ciència sobre ús de les llengües oficials en la toponímia en la senyalització de les vies de comunicació i en la retolació de serveis públics en l'àmbit territorial de la Comunitat Valenciana, disposa en l'article 4 que "la retolació del nom dels òrgans de l'Administració de la Generalitat Valenciana i de les instal·lacions públiques que depenguen d'esta es farà en valencià.

La retolació informativa i de les dependències en centres i serveis de l'Administració autonòmica haurà de fer-se en valencià. En els territoris de predomini lingüístic castellà la retolació podrà fer-se a més a més en castellà".

La necessitat de potenciar la presència lingüística del valencià en l'àmbit de la nostra Comunitat i, especialment, en la vida social i oficial dels valencians, determina que el govern valencià es trobe autoritzat per a dissenyar polítiques directament dirigides a fomentar l'ús del valencià; és per això que la posada en pràctica d'estratègies normalitzadores, qualificables com el normal desenvolupament de les previsions contingudes en la Constitució espanyola, que considera la riquesa de les distintes modalitats lingüístiques d'Espanya com un patrimoni cultural objecte d'especial respecte i protecció, i en l'Estatut d'autonomia i la Llei d'ús i ensenyament del valencià, per la qual cosa l'Administració pública valenciana està obligada a garantir la normalització lingüística.

No obstant això, les actuacions adoptades per l'Administració pública han de ser compatibles amb el més absolut respecte als drets dels ciutadans la llengua habitual dels quals és el castellà, que tenen dret a utilitzar qualsevol de les dues llengües cooficials en totes les situacions de comunicació que puguen donar-se en les relacions tant socials com oficials, sense que en cap cas puguen ser discriminats per raó de la seua elecció, i és per això que són constants les recomanacions formulades pel Síndic de Greuges, com a garant dels drets lingüístics dels valencians, a l'Administració pública perquè adopte totes les mesures que siguen necessàries per a evitar les desigualtats que puguen derivar-se de factors lingüístics o de qualsevol índole.

En particular, este dret a la no-discriminació per motius lingüístics apareix expressament consagrat en el paràgraf tercer de l'article 7.e del nostre Estatut d'autonomia ("Ningú podrà ser discriminat per raó de la seua llengua"), que imposa a la Generalitat Valenciana l'obligació de garantir l'ús normal i oficial del valencià, i en la Llei 4/83, de 23 de novembre, d'ús i ensenyament del valencià que regula els criteris d'aplicació del valencià en l'Administració pública, els mitjans de comunicació i l'ensenyament, amb l'objectiu prioritari de recuperar el valencià i superar la desigualtat respecte del castellà, l'altra llengua cooficial a la Comunitat Valenciana, i, en compliment d'este mandat estatutari, el Decret 145/86, de 24 de novembre, del Consell de la Generalitat Valenciana sobre

senyalització de vies i serveis públics que disposa l'obligació de retolar en valencià les dependències i els serveis d'interés públic que depenguen de la Generalitat Valenciana, i en idèntic sentit, l'Ordre d'1 de desembre de 1993 de la que aleshores era la Conselleria d'Educació i Ciència, que en l'art. 4 disposa que "la retolació del nom dels òrgans de les administracions públiques de la Generalitat Valenciana i de les instal·lacions públiques que en depenguen seran en valencià, si bé en territoris de predomini lingüístic castellà, la retolació informativa de dependències en centres i serveis de l'Administració autonòmica podrà fer-se, a més a més, en castellà.

En definitiva i fent ús de les facultats conferides en l'article 29 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, reguladora del Síndic de Greuges, formulem a la Conselleria de Territori i Habitatge la següent RECOMANACIÓ: que, en l'àmbit de les seues competències, promoga totes les actuacions que calguen per a normalitzar l'ús del valencià en el paratge conegut com font de Bosques, d'Eslida, localitat inclosa en el parc de la serra d'Espadà, d'una manera tal que els esquemes que figuren en les marquesines, els quadres d'horaris, els llocs d'interés, els enllaços, les indicacions i els cartells dirigits al públic, com també la retolació tant exterior com interior de les dependències i els impresos, formularis i models oficials observen la cooficialitat lingüística instaurada a la Comunitat Valenciana per la Constitució espanyola, l'Estatut d'autonomia i la Llei d'ús y ensenyament del valencià, sense que cap de les dues llengües oficials, valencià i castellà, puguen prevaler l'una sobre l'altra.

De conformitat amb el que cita l'article 29, haurà de respondre i manifestar si accepta la recomanació que li fem o les causes que ho impedeixen, dins el termini d'un mes.

Atentament,

Emilia Caballero Álvarez
Síndica de Greuges e.f. de la Comunitat Valenciana